

TEATRUL NAȚIONAL DIN CRAIOVA

a împlinit 150 de ani

Mircea GHIȚULESCU

*Aniversarea între discursul profesorului
Zamfirescu și lacrima lui Cornișteanu*

În 29 iunie, la ora 19 fix, înfruntând oboseala unui abia încheiat *Festival Shakespeare* și sfidând o semifinală a Campionatului european de fotbal, directorul Emil Boroghină a bătut gongul aniversării unui secol și jumătate de la înființarea Teatrului Național din Craiova. „Teatru Național”, adică teatru în limba română, fără alte conotații privilegiate. Aflăm dintr-o voluminoasă și completă istorie a teatrului craiovean, muncită și scrisă de Alexandru Firescu și Constantin Gheorghiu, lansată cu acest prilej, că „ziua de 29 iunie 1850 se notează în analele Craiovei cu deschiderea teatrului [...], când s-au prezentat două comedii originale, *Duelurile* și *Piatra din casă*, lucrate, una de d. Costache Caragiali și alta de d. Vasile Alecsandri”, cum scria în „Vestitorul românesc”, un cronicar al vremii, Gheorghe Chițu. Căci, notează acest precursor, „teatrul era așa de necesariu ca și lumina aurorei după o noapte lungă, ca și dulcea primăvară după o iarnă grea”. În afara mesajelor de felicitare și apreciere transmise care subliniau, în esență, fabuloasa ascensiune internațională a trupei craiovene după 1990 (cu nu puține accente apologetice, inevitabile în asemenea împrejurări), directorul general Emil Boroghină a programat două spectacole, din ceea ce am putea numi repertoriul de aur al Teatrului Național din Craiova, realizate de doi dintre regizorii care și-au pus amprenta în mod decisiv asupra stilului craiovean: *Orestia* de Silviu Purcărete și *Slugă la doi stăpâni* de Vlad Mugur. Poate că, de dragul simetriei, era nostimă o premieră chiar cu spectacolele începutului evocate de strămoșul nostru Gheorghe Chițu: *Duelurile* de Costache Caragiali și *Piatra din casă* de Alecsandri. Mircea Cornișteanu, care a realizat cândva la Craiova o „integrală” Caragiale, cred că ar fi acceptat bucuros o vicleană reconstituire a acelor spectacole.

Adevărata aniversare s-a petrecut a doua zi dimineața, o dată cu lansarea celor două volume publicate cu acest prilej: *Istoria Teatrului Național din Craiova* de Alexandru Firescu și Constantin Gheorghiu, deja amintită, și provocatoarele convorbiri ale Floricăi Ichim cu Vlad Mugur. Lansarea s-a transformat într-o întâlnire a nostalgiilor. Istoria, chiar dacă nu reușește să ne instruiască, ne înduioșează peste măsură, mai ales când începem să facem parte din ea. Timpul care trece și înghite propriile noastre bravuri este dramatic. Iată de ce înțeleg atât de bine lacrima cu care și-a încheiat vorbirea Mircea Cornișteanu, un „dur“ despre care n-ai fi zis că e dispus la vreo ieșire emoțională. Dar o bună parte din perioada sa de glorie este legată de aceste locuri, unde nu a fost numai un inspirat interpret al lui Caragiale, ci și, pentru o scurtă perioadă revoluționară, ban al Craiovei. Iar în discursul aproape centenarului profesor Ion Zamfirescu istoria era parcă întrupată. Prezența sa, pe cât de autoritară pe atât de fragilă, avea o teatralitate involuntară cu revărsările sale oratorice, întrerupte de ezitări, accente și reveniri ale vocii, dar și cu apelurile sale repetate la valorile morale, naționale și estetice. Avea o telegenie aparte această senectute nobilă și profesorală și e păcat că nu a fost filmat. Între lacrima lui Cornișteanu și discursul lui Ion Zamfirescu, aniversarea de la Craiova a fost emoționantă, ca un sfârșit de etapă. Chiar dacă Emil Boroghină pleacă sau nu de la conducerea teatrului, ai sentimentul că un ciclu s-a încheiat.

Marina CONSTANTINESCU

Gloria lui Boroghină

O persoană atât de controversată, aplaudată și invidiată, elogiată și criticată a reușit, timp de 12 ani, nu doar să conducă un teatru prin tranzițiile de tot felul, ci să-i creeze o aură care i-a depășit chiar și propriile ambiții inițiale. Persoana este astăzi un personaj și se numește Emil Boroghină. Cine n-a auzit de el? În Japonia, pe un perete din biroul directorului Teatrului Globe din Tokio există înrămată una dintre scrisorile expediate prin fax de Emil Boroghină. Este una dintre miile de corespondențe purtate de directorul Teatrului Național din Craiova cu tot mapamondul teatral. Japonezul o păstrează și astăzi. A fost fascinat de tonul și limbajul atipic folosite, aproape excentrice într-un cod lingvistic lapidar, precis, tehnic. Brizbrizurile lui Emil Boroghină au sedus și... seducătoarea Asie, cucerind-o cu un mister aparte. Cuplul Boroghină–Purcărete a construit o